

ЗАКОН ЗА МАТИЧНАТА ЕВИДЕНЦИЈА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Основните лични податоци за граѓаните се водат во: матична книга на родените, матична книга на венчаните и матична книга на умрените.

Матичните книги и изводите и уверенијата што се издаваат врз основа на матичните книги се јавни исправи.

Член 2

1) Заради водење на матичните книги се основа Управа за водење на матичните книги (во натамошниот текст: Управата), како орган во состав на Министерството за правда.

2) Управата од ставот 1 на овој член има својство на правно лице.

Член 2-а

Со Управата раководи директор, кој го именува и разрешува Владата на Република Македонија по предлог на министерот за правда.

Директорот се именува за време од четири години.

За директор може да биде именувано лице кое има завршено правен факултет и работно искуство од најмалку пет години во областа на управните работи.

Член 3

Матичните книги се водат одделно за секое населено место, според матични подрачја што ги определува Управата и од овластен работник (во натамошниот текст: матичар).

По исклучок, матичната книга на венчаните се води за населени места определени за склучување на брак.

Матичните книги од ставот 1 на овој член се водат рачно и во електронска форма.

Член 3-а

Матичните книги се водат на македонски јазик и неговото кирилско писмо.

Во подрачјата на единиците на локалната самоуправа во кои најмалку 20 % од граѓаните зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик, образецот на матичните книги се печати и податоците во него се запишуваат на македонски јазик и неговото кирилско писмо и на службениот јазик и писмото што го употребува граѓанинот.

Изводите што се издаваат врз основа на матичните книги од став 2 на овој член се издаваат на македонски јазик и неговото кирилско писмо, како и на службениот јазик и писмото што го употребува граѓанинот.

II. МАТИЧНА КНИГА НА РОДЕНИТЕ

Член 4

Во матичната книга на родените се запишуваат:

1) податоци за раѓањето на детето, и тоа: име и презиме; пол на детето; час, ден, месец, година и место на раѓањето на детето; државјанството и матичен број;

2) податоци за родителите на детето, и тоа: име и презиме (за мајката и моминското презиме); ден, месец, година и место на раѓањето; националност; државјанство; матичен број; живеалиште и адреса на станот;

3) признавање на татковство, утврдување на татковство или мајчинство; позаконување; посвојување и престанок на посвојувањето; старателство и престанок на старателството; склучување, престанување или поништување на бракот; промена на личното име на родителот, односно посвоителот; промена на државјанството на детето; смрт или прогласување на исчезнатото лице за умрено.

Член 5

Надлежниот орган кој ја донел одлуката во врска со запишувањето на податоците од членот 4 став 1 точка 3 на овој закон должен е да ја достави на матичарот од матичното подрачје за кое се води матичната книга, во рок од 15 дена од правосилноста на одлуката.

Член 6

Раѓањето на дете се пријавува писмено или усно на записник на матичарот од матичното подрачје на кое се родило детето, во рок од 15 дена од денот на раѓањето.

Раѓањето на дете во сообраќајно средство се пријавува на матичарот во матичното подрачје во кое завршило патувањето на мајката.

Ако детето е родено мртво се пријавува во рок од 24 часа од раѓањето.

Член 7

Здравствената организација е должна да го пријави раѓањето на детето во организацијата.

За дете кое не е родено во здравствена организација пријавувањето го врши таткото на детето, односно лицата во чиј стан детето е родено, мајката штом ќе биде способна за тоа или здравствениот работник кој учествувал при породувањето. Ако ги нема наведените лица или не се во можност да пријават, раѓањето на детето може да го пријави лицето кое дознало за тоа.

Член 8

Дете чии родители се непознати се запишува во матичната книга на родените во местото каде што е најдено.

Запишувањето се врши врз основа на решение од надлежниот орган за старателство, кое содржи: лично име и пол на детето; час, ден, месец, година и место на раѓањето на детето според местото каде што детето е најдено.

Член 9

Пријавување на личното име на дете за запишување во матичната книга на родените, се врши во рок од два месеци од денот на раѓањето на детето.

Член 10

Матичната книга на родените се води во два примероци. Вториот примерок е препис или заверена копија на првиот примерок.

III. МАТИЧНА КНИГА НА ВЕНЧАНИТЕ

Член 11

Во матичната книга на венчаните се запишуваат:

- 1) податоци за склучување на бракот, и тоа: име и презиме на брачните другари; ден, месец, година и место на раѓањето; матичниот број; државјанството, националноста, живеалиштето и адресата на станот на брачните другари; ден, месец, година и место на склучување на бракот и изјави на брачните другари за нивното презиме;
- 2) име и презиме на родителите на брачните другари; име и презиме и живеалиште на сведоците при склучувањето на бракот, име и презиме на службеното лице пред кое е склучен бракот и име и презиме на матичарот;
- 3) поништување на бракот или престанување на бракот;
- 4) име и презиме и живеалиште на полномошникот ако при склучувањето на бракот едниот другар го застапувал полномошник и
- 5) промени на името и презимето на брачните другари.

Член 12

Надлежниот орган кој ја донел одлуката за престанување, поништување на бракот или развод на брак должен е да ја достави до матичарот според матичното подрачје за кое се води матичната книга на венчаните во рок од 15 дена од правосилноста на одлуката.

IV. МАТИЧНА КНИГА НА УМРЕНИТЕ

Член 13

Во матичната книга на умрениите се запишуваат:

- 1) податоци за смртта, и тоа: име и презиме на умрениот; неговото презиме пред склучувањето на бракот; полот; час, ден, месец, година и место на смртта; ден, месец, година и место на раѓањето, брачната состојба пред смртта; државјанството, националноста, живеалиштето и адресата на станот;
- 2) име и презиме на брачниот другар и неговото презиме пред склучувањето на бракот; ако умрениот бил во брак, име и презиме на родителите на умрениот; име и презиме и живеалиште на лицето кое ја пријавило смртта, односно назив на организацијата која ја пријавила смртта и
- 3) прогласување на исчезнато лице за умрено и податокот за смртта што е докажан во судската постапка.

Член 14

Смрт на лице се пријавува писмено или усно на записник на матичарот од матичното подрачје на кое настапила смртта, односно каде што е пронајден умрениот, најдоцна во рок од три дена од денот на смртта, односно пронаоѓањето на умрениот.

Смрт на лице која настапила во сообраќајно средство или во сообраќајна несреќа се пријавува на матичарот од матичното подрачје каде што се закопува умрениот. Ако умрениот се закопува во странство смртта се пријавува на матичарот од матичното подрачје каде што настапила смртта, а ако местото не е познато, на матичарот од матичното подрачје каде што е најден умрениот.

Член 15

Смртта на лице должни се да ја пријават членовите на семејството со кои живеел умрениот. Ако умрениот немал семејство или семејството не е во можност да ја пријави смртта, обврската за пријавување се однесува на лицата со кои живеел умрениот или членовите на поширокото семејство кои дознале за смртта, односно лицата во чиј стан настапила смртта. Ако ги нема ни овие лица, смртта ја пријавува лицето кое прво дознало за неа.

За лицето кое умрело во здравствена организација, воена единица на Армијата на Републиката или казненоспоправна установа, пријавувањето го врши организацијата, единицата, односно установата во која лицето умрело.

Член 16

При пријавувањето на смрт се поднесува потврда за смртта издадена од здравствена организација.

Ако за смртта не е издадена потврда од ставот 1 на овој член пред матичарот со изјава смртта ја потврдуваат двајца сведоци.

Без потврда за смрт или изјави од сведоци матичарот не смее да ја запише смртта во матичните книги.

Член 17

Смртта на лице чиј труп е најден матичарот ја запишува во матичните книги врз основа на записникот за наоѓање на трупот, што го доставува органот кој го извршил увидот.

Член 18

Закоп на умрено лице може да се изврши и пред пријавување на смртта на матичарот врз основа на дозвола за закоп издадена од претпријатие чија дејност е вршење погребни услуги.

Претпријатието од ставот 1 на овој член доставува примерок од дозволата за закоп на матичарот од соодветното матично подрачје во рок од три дена од денот на издавањето.

Член 19

Прогласувањето на исчезнато лице за умрено и смртта докажана во судска постапка се запишуваат во матичната книга на умрениите врз основа на правосилна судска одлука. Надлежниот суд ја доставува одлуката во рок од 15 дена од правосилноста, на матичарот од матичното подрачје во кое умрениот имал живеалиште.

Ако живеалиштето на умрениот е непознато или е во странство, одлуката од ставот 1 на овој член судот ја доставува на матичарот на матичното подрачје според местото на раѓање на умрениот, а ако местото на раѓање е во странство, на матичарот од матичното подрачје на кое е седиштето на судот што ја донел одлуката.

V. ЗАЕДНИЧКИ ОДРЕДБИ

Член 20

Матичарот ги запишува во матичните книги само оние податоци што му се пријавени, односно што ги содржи актот од надлежниот орган.

Член 21

Запишувањето на податоците во матичната книга се врши без одлагање.

Ако постои основано сомневање дека одделни податоци што се запишуваат во матичната книга се неточни, матичарот е должен пред запишувањето, да ја провери точноста на тие податоци.

Член 22

Ако раѓање или смрт се пријави по истекот на 30 дена од денот на настанот, запишувањето во матичната книга се врши само врз основа на решение.

Член 23

До заклучувањето на запишувањето во матичните книги исправка на грешките врши матичарот, а по нивното заклучување исправка се врши само врз основа на решение.

Член 24

Матичните книги се заклучуваат и заверуваат на крајот на секоја календарска година.

Член 25

Податокот за раѓање, склучување брак или смрт на државјанин на Република Македонија во странство се запишува во матичните книги што се водат на територијата на Република Македонија.

Запишувањето на податоците од ставот 1 на овој член се врши врз основа на извод од матичната евиденција на соодветниот орган во странство. Изводот го поднесува странката, ако со меѓународен договор не е предвидено поинаку.

По исклучок, кога странката не можела да прибави извод од ставот 2 на овој член запишувањето на податокот во матичната книга се врши со решение донесено врз основа на доказите што ги приложува странката.

Член 26

Кога податокот за раѓање, склучување на брак или смрт на државјанин на Република Македонија во странство се запишува во матичните книги што се водат во Република Македонија, запишувањето се врши:

- 1) за раѓање с во матичната книга на родените што се води за местото во кое последно живеалиште имале двата или еден од родителите на детето;
- 2) за склучување на брак с во матичната книга на венчаните која се води за местото во кое последно живеалиште имале двата или еден од брачните другари и
- 3) за смрт с во матичната книга на умрените која се води за местото на раѓањето на умрениот.

Ако во случаите од ставот 1 точките 1 и 2 на овој член последното живеалиште не може да се утврди, запишувањето ќе се изврши во матичната книга што се води за местото во кое се родени лицата, односно ако тие не се родени во Република Македонија, запишувањето ќе се изврши во матичната книга во град Скопје.

Член 27

Податокот за раѓање, односно склучување на брак во странство на лице кое примило државјанство на Република Македонија, по службена должност се запишува во

матичната книга на родените, односно венчаните во местото на последното живеалиште или ако лицето нема живеалиште на територијата на Република Македонија, во матичната книга на родените, односно венчаните во град Скопје врз основа на поднесен доказ од матичната евиденција на соодветниот орган во странство.

Член 28

Извод од матична книга се издава со последните податоци што се запишани во матичната книга во време на издавањето.

Уверение што се издава врз основа на матична книга содржи одделни податоци што се запишани во матичната книга.

За извршено запишување во матичната книга може да се издава препис или копија

Член 29

Матичните книги се чуваат, заштитуваат и користат во согласност со закон.

Исправите од членот 28 на овој закон се издаваат на барање на лицето на кое се однесуваат податоците во тие исправи. Исправите се издаваат и на заинтересирано лице, односно правно лице или орган кога за тоа има правен интерес утврден со закон.

Право на увид во матичните книги или во списите и решенијата врз основа на кои се врши запишување во матичните книги има лицето на кое се однесуваат податоците или друго заинтересирано лице ако за тоа има непосреден правен интерес утврден со закон.

Член 30

Обновувањето на уништени, оштетени или исчезнати матични книги го врши Управата.

За обновување на матичните книги граѓаните се должни да даваат податоци што им се познати.

Член 30-а

Министерот за правда ќе го пропише начинот на водење, заштита и чување на матичните книги и списи; издавање на изводи, уверенија, преписи и копии врз основа на матичните книги; водење на постапка и составување на записник за најдено дете; обновување на уништени, оштетени или исчезнати матични книги, како и за обрасците на матичните книги, регистарот на матичните книги, изводите и уверенијата што се издаваат врз основа на матичните книги.

Министерот за здравство во согласност со министерот за правда ќе донесе подзаконски пропис за образецот на пријавата за раѓање, смрт и потврда за смрт.

Член 30-б

Содржината и начинот на водење на матичните книги во електронска форма од членот 3 на овој закон ги пропишува министерот за правда.

VI. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 31

Глоба во износ од 500 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе и се изрече за прекршок на јавната здравствена установа ако:

1) во пропишаниот рок не го пријави раѓањето на дете (член 7 став 1 во врска со член 6 ставови 1 и 3 од овој закон) и

2) не ја пријави смртта (член 15 став 2).

За прекршокот од ставот 1 на овој ќе му се изрече глоба во износ од 200 до 490 евра во денарска противвредност и на одговорното лице во здравствената организација и друго правно лице.

Член 32

Глоба во износ од 30 до 100 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице ако:

1) не го пријави раѓањето на дете во пропишаниот рок (член 7 став 2 во врска со член 6) и

2) не го пријави личното име на дете во пропишаниот рок (член 9 став 1).

Глоба во износ од 200 до 490 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на матичарот кој во матичните книги ќе запише невестинити податоци (член 20).

Член 32-а

За прекршоците предвидени со одредбите од членовите 31 став 2 и 32 на овој закон, прекршочната постапка ја води комисија на Управата.

Комисијата од ставот 1 на овој член е составена од два члена и претседател на комисијата.

Членовите на комисијата имаат завршено високо образование и работно искуство од најмалку четири години на предметната материја, а претседателот на комисијата е дипломиран правник со положен правосуден испит и работно искуство од најмалку шест години на предметната материја.

VII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 33

Матичните книги што се водени до влегувањето во сила на овој закон, како и изводите и уверенијата што се издадени врз основа на тие матични книги имаат доказна сила на јавни исправи.

Член 34

Министерот за внатрешни работи во рок од три месеци од влегувањето во сила на Законот ќе донесе подзаконски прописи за начинот на: водење, заштита и чување на матичните книги и списи; издавање на изводи, уверенија, преписи и копии врз основа на матичните книги; водење на постапка и составување на записник за најдено дете; обновување на уништени, оштетени или исчезнати матични книги, како и за обрасците на матичните книги, регистарот на матичните книги, изводите и уверенијата што се издаваат врз основа на матичните книги.

Министерот за здравство во согласност со министерот за внатрешни работи ќе донесе подзаконски пропис за образецот на пријавата за раѓање, смрт и потврда за смрт, во рок од три месеци од влегувањето во сила на Законот.

До донесувањето на прописите од ставовите 1 и 2 на овој член ќе се применуваат досегашните прописи.

Член 35

(Член 35 од Законот објавен во “Службен весник на Република Македонија” број 08/95 од 15.02.1995 година)

Со влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат Законот за матичните книги (Службен весник на Република Македонија број 15/73, 20/73, 51/88 и 19/90) и Законот за основните податоци за матичните книги (Службен лист на СФРЈ број 6/73).

Член 36

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во Службен весник на Република Македонија.

Член 37

(Член 9 од Законот објавен во “Службен весник на Република Македонија” број 98/08 од 04.08.2008 година)

Управата почнува со работа со денот на именувањето на директорот.

Владата на Република Македонија ќе го именува директорот на Управата во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Во рок од 30 дена од денот на именувањето на директорот на Управата, министерот за правда ќе ги донесе актите за организација и систематизација на работните места на Управата, на предлог на директорот на Управата.

Член 38

(Член 10 од Законот објавен во “Службен весник на Република Македонија” број 98/08 од 04.08.2008 година)

Вработените - матичари од Министерството за внатрешни работи, се преземаат од страна на Управата во рок од 30 дена од денот на донесувањето на актите за организација и систематизација.

Член 39

(Член 11 од Законот објавен во “Службен весник на Република Македонија” број 98/08 од 04.08.2008 година)

Списите што се употребени во постапката за запишување во матичните книги (пријави за запишување, записници, одлуки и други писмена), деловодникот, архивата, матичните книги и вториот примерок од матичните книги на родените од Министерството за внатрешни работи, се преземаат од страна на Управата во рок од 90 дена од денот на започнувањето со работа на Управата, согласно со Упатството за начинот на преземање на списите, деловодникот, архивата, матичните книги и вториот примерок од матичните книги на родените, што го донесува министерот за правда во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 40

(Член 12 од Законот објавен во “Службен весник на Република Македонија” број 98/08 од 04.08.2008 година)

Подзаконските прописи од членовите 4 и 7 на овој закон ќе се донесат во рок од три месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

До донесувањето на прописите од ставот 1 на овој член ќе се применуваат досегашните прописи.

Член 41

(Член 13 од Законот објавен во “Службен весник на Република Македонија” број 98/08 од 04.08.2008 година)

Матичните книги што се водени до започнувањето на примената на овој закон ќе продолжат да се водат според Законот за матичната евиденција (“Службен весник на Република Македонија” број 8/95, 38/2002 и 66/2007).

Член 42

(Член 14 од Законот објавен во “Службен весник на Република Македонија” број 98/08 од 04.08.2008 година)

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”, а ќе се применува по 120 дена од денот на неговото влегување во сила.

Член 43

(Член 3 од Законот објавен во “Службен весник на Република Македонија” број 67/09 од 29.05.2009 година)

Во Законот за изменување и дополнување на Законот за матичната евиденција (“Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/08), во членот 12 во ставот 1 зборовите “членовите 4 и“ се заменуваат со зборот “членот“.

Член 44

(Член 4 од Законот објавен во “Службен весник на Република Македонија” број 67/09 од 29.05.2009 година)

Во Законот за изменување и дополнување на Законот за матичната евиденција (“Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/08), во членот 14, зборовите “по 120 дена од денот на неговото влегување во сила“ се заменуваат со зборовите “од 1 јануари 2010 година“.

Член 45

(Член 5 од Законот објавен во “Службен весник на Република Македонија” број 67/09 од 29.05.2009 година)

Подзаконскиот пропис од членот 2 на овој закон ќе се донесе во рок од шест месеци по неговото влегување во сила.